

From: 5.1.2.e Woo @nvwa.nl>
Sent: maandag 13 mei 2019 15:38
To: 5.1.2.e Woo
Cc: 5.1.2.e Woo
Subject: RE: Vraag over wintertarwe n.a.v. GLP-advies

Hallo 5.1.2.e Woo

Hierbij onze reactie over jouw vraag over het gebruik van glyfosaat voor de afrijping van wintergraan.

Glyfosaat-houdende middelen zijn kort-voor-oogst alleen toegelaten voor de bestrijding van onkruiden. Een kort-voor-oogst toepassing voor de afrijping van graan staat niet op het etiket en is dus niet toegestaan. Om deze reden is het verboden om te adviseren om glyfosaat-houdende middelen te gebruiken voor de afrijping van graan. 5.1.2.d Woo

We hebben echter toch een paar teeltadviezen gevonden waarin dit expliciet in staat. Zie punt 1.

Daarnaast is er informatie waaruit blijkt dat een kort-voor-oogst toepassing in graan met een glyfosaat-houdend middel niet nodig is. Zie punt 2.

1. Teeltadviezen waar afrijping wel expliciet wordt genoemd:
  - a. Advies van Parsgranen (zie [link](#)):
'Preharvest wintertarwe: 'Voorafgaand aan de oogst (tot 7 dagen) is het mogelijk om een pre-harvest onkruidbestrijding uit te voeren met Panic Free (glyfosaat), bijvoorbeeld ter bestrijding van aardappelopslag of kweek. Daarnaast zorgt de pre-harvest voor een egalere afrijping.'
  - b. Ook in een wat ouder [advies van 5.1.2.e WOO](#) (uit 2013) wordt afrijping nog expliciet genoemd:
'Pre-harvest bespuiting wintertarwe: Een bespuiting met 4-5 l/ha Roundup voor het dorsen van de tarwe geeft een egalere afrijpend gewas (minder verschil in vochtpercentage binnen het perceel) en doodt onkruiden.'
2. Uit verschillende publicaties blijkt dat een kort-voor-oogst toepassing in graan niet nodig is:
  - a. [5.1.2.e Woo](#) (LTO Akkerbouw)
    - in een [publicatie in de Boerderij](#) (novembver 2017): *'Glyfosaat wordt af en toe gespoten over een graangewas om de afrijping te versnellen en om wortelonkruiden te doden. [...] 5.1.2.e Woo vindt dat akkerbouwers moeten stoppen met deze toepassing van glyfosaat.'*
    - in een [publicatie in Nieuwe Oogst](#) (januari 2018): *'Ik vind dat we als akkerbouw moeten stoppen met de pre-harvesttoepassing in granen en peulvruchten.'*
  - b. [5.1.2.e Woo](#) heeft de kort-voor-oogst toepassing in granen verboden:
'Pre-harvest toepassing van glyfosaat in de 5.1.2.e Woo teelt van granen is niet toegestaan.'
Zie criterium 2.11 in het [certificeringsschema van 5.1.2.e Woo](#).

Met vriendelijke Groet,

5.1.2.e Woo

5.1.2.e Woo

Team Natuur & Gewasbescherming
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)
Geertjesweg 15 | 6706 EA | Wageningen
Postbus 9102 | 6700 HC | Wageningen

T: 5.1.2.e Woo

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e Woo

Van: 5.1.2.e Woo @ctgb.nl>
Verzonden: vrijdag 3 mei 2019 14:44
Aan: 5.1.2.e Woo @nvwa.nl>
Onderwerp: RE: Vraag over wintertarwe n.a.v. GLP-advies

Hoi 5.1.2.e Woo,

Kan ik jou hier woensdagmiddag nog even over bellen?

Groet,

5.1.2.e Woo

Van: 5.1.2.e Woo [mailto:5.1.2.e Woo@nvwa.nl]
Verzonden: donderdag 2 mei 2019 13:56
Aan: 5.1.2.e Woo
CC: 5.1.2.e Woo
Onderwerp: RE: Vraag over wintertarwe n.a.v. GLP-advies

Hallo 5.1.2.e Woo

Hierbij ons antwoord op jouw vraag in onderstaande mail.

In de tweede paragraaf staat: 'In sommige gevallen kunnen onkruiden problemen geven bij het oogsten van het gewas'. Met deze zin bedoelen we dat onkruiden hinderlijk kunnen zijn, omdat ze het oogsten soms fysiek kunnen bemoeilijken.

Uitvoeringsverordening 2016/1313 geeft echter aan dat deze toepassing niet onder goede landbouwpraktijk valt:
'Nevertheless it appears that plant protection products containing glyphosate are also used with the intention to control the time point of harvest or to optimise the threshing, although these uses may not be considered within good agricultural practices. Such uses may therefore not be compliant with the provisions of Article 55 of Regulation (EC) No 1107/2009. Member States should therefore pay particular attention to compliance of pre-harvest uses with good agricultural practices when authorising plant protection products.'

Wintertarwe is een concurrerend gewas die onkruiden goed onderdrukt. Wanneer de onkruiden volgens een goede landbouwpraktijk worden bestreden (bijvoorbeeld door aan het begin van de teelt en in het voorjaar een goede onkruidbestrijding uit te voeren), dan zal dit probleem zich in wintergraan alleen pleksgewijs voordoen. Een volvelds bestrijding kort voor oogst is daarom niet nodig. Een pleksgewijze bestrijding van onkruiden in akkerbouwgewassen staat als aparte toepassing vermeld in het WG en is dus toegestaan.

Met vriendelijke Groet,

5.1.2.e Woo

5.1.2.e Woo

Team Natuur & Gewasbescherming
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)
Geertjesweg 15 | 6706 EA | Wageningen
Postbus 9102 | 6700 HC | Wageningen

T: 5.1.2.e Woo

Van: 5.1.2.e Woo <[redacted]@ctgb.nl>

Verzonden: woensdag 1 mei 2019 13:59

Aan: 5.1.2.e Woo <[redacted]@nvwa.nl>

CC: 5.1.2.e Woo <[redacted]@nvwa.nl>; 5.1.2.e Woo <[redacted]@nvwa.nl>;

5.1.2.e Woo <[redacted]@ctgb.nl>

Onderwerp: RE: Vraag over wintertarwe n.a.v. GLP-advies

Beste 5.1.2.e Woo

We hebben toch nog een vraag naar aanleiding van jullie reactie:

De tweede paragraaf van de toelichting is voor ons nog niet helemaal helder. Je geeft aan dat in sommige gevallen onkruiden problemen geven bij het oogsten van het gewas. Bedoel je dan onkruid op plekken waar het graan is platgevallen en het weer omhoog komt – of dat er onkruiden op die plekken gaan groeien? Dus pleksgewijze onkruidgroei, die je pleksgewijs kunt bestrijden en wat volgens jullie advies wel GAP is en gezien wordt als herbicidetoepassing? Of doel je op volveldse problemen met onkruiden, zoals LTO lijkt te suggereren?

Daarna geef je aan dat toepassen voor het optimaliseren van het dorsen geen herbicidetoepassing is. Doel je hier op de verwachting die in jullie advies staat dat deze toepassing bijna altijd gedaan wordt voor een versnelde uniforme afrijping van het graan en het dus een groeiregulator-toepassing is? LTO geeft namelijk aan dat dat bij wintertarwe niet zou spelen.

Alvast dank voor de nadere toelichting. We zijn daarna van plan om LTO nog om nadere informatie te vragen.

Groet,

5.1.2.e W

Van: 5.1.2.e Woo <[redacted]@nvwa.nl>

Verzonden: donderdag 25 april 2019 15:17

Aan: 5.1.2.e Woo

CC: 5.1.2.e Woo

Onderwerp: RE: Vraag over wintertarwe n.a.v. GLP-advies

Beste 5.1.2.e Woo

Zoals vanmorgen aangekondigd, stuur ik je hierbij het antwoord van de NVWA op jouw vraag over wintertarwe n.a.v. GLP-advies NVWA (zie mail hieronder).

Antwoord NVWA:

Wij zijn van mening dat het advies van de NVWA over de goede landbouwpraktijk van glyfosaattoepassingen in granen (oktober 2018) ook geldt voor wintertarwe.

Toelichting:

Wintertarwe is net als de andere granen een concurrerend gewas, dat onkruiden goed onderdrukt. Wintertarwe wordt in het najaar gezaaid. Het gewas is homogeen en al in het voorjaar gesloten. Onkruiden worden daardoor al in het voorjaar goed onderdrukt. Bij een goede landbouwpraktijk wordt er aan het begin van de teelt en in het voorjaar een goede onkruidbestrijding uitgevoerd, waardoor er kort voor oogst geen onkruidbestrijding meer nodig is.

Wanneer er ondanks deze maatregelen tijdens de oogst toch nog onkruiden aanwezig zijn, dan kan het geogste product tijdens of na de oogst worden geschoond.

In sommige gevallen kunnen onkruiden problemen geven bij het oogsten van het gewas. Het toepassen van middelen op basis van glyfosaat voor het optimaliseren van het dorsen is echter geen herbicide toepassing en behoort niet tot een goede landbouwpraktijk (zie 'beschrijving van gehanteerde begrippen' in bijlage 1, punt 2 van het advies van de NVWA van oktober 2018).

Ik hoop dat jouw vraag hiermee voldoende is beantwoord. Wanneer LTO een nadere specificatie aanlevert van de probleemonkruiden die volgens hen uitsluitend rond dit tijdstip (kort voor oogst) bestreden zouden moeten worden, dan kunnen wij hier eventueel nog specifiek naar kijken.

Met vriendelijke Groet,

5.1.2.e Woo

5.1.2.e Woo

Team Natuur & Gewasbescherming

Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)

Geertjesweg 15 | 6706 EA | Wageningen

Postbus 9102 | 6700 HC | Wageningen

T 5.1.2.e Woo

Van: 5.1.2.e Woo <[redacted]>@ctgb.nl>

Verzonden: dinsdag 23 april 2019 17:12

Aan: 5.1.2.e Woo <[redacted]>@nvwa.nl>

CC: 5.1.2.e Woo <[redacted]>@ctgb.nl>; 5.1.2.e Woo <[redacted]>

5.1.2.e Woo <[redacted]>@ctgb.nl>

Onderwerp: Vraag over wintertarwe n.a.v. GLP-advies

Zoals zojuist besproken: in jullie advies over de goede landbouwpraktijk van glyfosaattoepassingen hebben jullie aangegeven dat een vooroogsttoepassing in granen (tarwe, gerst, rogge, haver, triticale en spelt, wintertarwe, wintergerst, zomertarwe, zomergerst) geen goede landbouwpraktijk is. Jullie geven in het advies aan dat dit is omdat granen onkruiden goed onderdrukken en dat als telers aan de start van het seizoen een goede onkruidbestrijding uitvoeren, er geen onkruidbestrijding kort voor de oogst nodig is. Verder kan het geogste product geschoond worden van aanwezige onkruiden. Jullie geven ook aan dat middelen in de praktijk worden de middelen bijna altijd gebruikt worden voor een versnelde uniforme afrijping van het graan (i.e. het is eigenlijk een groeiregulatortoepassing).

LTO gaf ons het signaal dat het gebruikelijk is om bij de teelt van wintertarwe volvelds onkruidbestrijding te doen. LTO gaf aan dat dit geen groeiregulator-toepassing is, omdat wintertarwe niet het probleem van asynchrone afrijping kent als zomertarwe. Het zou echt bedoeld zijn voor onkruidbestrijding om te voorkomen dat onkruiden mee worden geogst.

Wat vinden jullie van het signaal van LTO? Klopt het dat wintertarwe geen probleem met afrijping kent dat met glyfosaat kan worden aangepakt? Is het 2 weken van tevoren toepassen voor onkruidbestrijding in wintertarwe te beschouwen als een goede landbouwpraktijk?

Alvast dank voor jullie blik hierop.

Groet,

5.1.2 e W

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.